

Verkenkend natuuronderzoek Gemeentewerf Ameland

Oriënterend natuuronderzoek in het kader
van de wet- en regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp
Projectnummer
Klant
Versie
Datum
Auteur
Versie
Document referentie

Handelsregister 30129769
Verkennd Natuuronderzoek
Gemeentewerf Ameland
51020923
Gemeente Ameland
D1
06-05-2024
Rietje Klous
D1
NL24-648800269-85298

Gecontroleerd door

Angela Wieringa

Vrijgegeven door

Pauline Maas

Inhoudsopgave

Samenvattende tabellen	4
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Kader van het onderzoek	5
1.3 Ligging en beschrijving plangebied	5
1.4 Voorgenomen activiteiten.....	8
1.5 Leeswijzer	8
2 Omgevingswet: Gebiedsbescherming.....	9
2.1 Toetsingskader.....	9
2.2 Resultaten	9
2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	10
3 Omgevingswet: soortenbescherming	12
3.1 Toetsingskader.....	12
3.2 Methode	12
3.2.1 Bronnenonderzoek	12
3.2.2 Habitatgeschiktheidsbeoordeling.....	13
3.2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten	13
3.3 Resultaten	13
3.3.1 Planten.....	13
3.3.2 Vleermuizen	14
3.3.3 Grondgebonden zoogdieren	14
3.3.4 Vogels	15
3.3.5 Vissen	16
3.3.6 Amfibieën & reptielen.....	16
3.3.7 Ongewervelden.....	16
4 Provinciaal natuurbeleid	18
4.1 Toetsingskader.....	18
4.2 Resultaten	18
4.3 Conclusie.....	18
5 Conclusies	19
5.1 Natura 2000.....	19
5.2 Soortenbescherming	19
5.3 Provinciaal natuurbeleid	20
Referenties	21
Bijlage 1 – Toetsingskaders wetgeving en beleid	22

Samenvattende tabellen

In onderstaande tabellen is een samenvatting weergegeven van conclusies, voortkomend uit het verkennend natuuronderzoek.

Omgevingswet: gebiedsbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natura 2000-gebieden	Stikstofuitstoot tijdens werkzaamheden	AERIUS	mogelijk	mogelijk

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Omgevingswet: soortbescherming	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Planten	Geen	Geen	Geen	Geen
Vleermuizen	Geen			Geen
Grondgebonden zoogdieren	Geen	Geen	Werkzaamheden rustig opstarten en één kant op werken.	Geen
Vogels	Verstoring broedvogels	Geen	Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren of inspectie vooraf.	Geen
Amfibieën	Rugstreeppad niet volledig uit te sluiten	Geen	Werkzaamheden rustig opstarten en kant op werken. Zorgen dat geen laagtes en losse grond achterblijven tijdens werk	Geen
Reptielen	Geen	Geen	Geen	Geen
Vissen	Geen	Geen	Geen	Geen
Ongewervelden	Geen	Geen	Geen	Geen

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

Provinciaal beleid	Effecten	Nader veld- en/of effectenonderzoek	Mitigerende maatregelen*	Nadere procedure
Natuurnetwerk Nederland, weidevogelkansgebieden en -parels (soortspecifieke) ganzenfoerageergebieden	Geen	Geen	Geen	Geen

* mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeente Ameland heeft Sweco Nederland B.V. (Sweco) gevraagd voor de voorbereidende werkzaamheden voor de reconstructie van het terrein van de gemeentewerken en het naastgelegen verkeersplein van de Gemeente Ameland. Hierbij behoort ook het begeleiden en/of uitvoeren van diverse conditionerende onderzoeken, waaronder voorliggend verkennend natuuronderzoek.

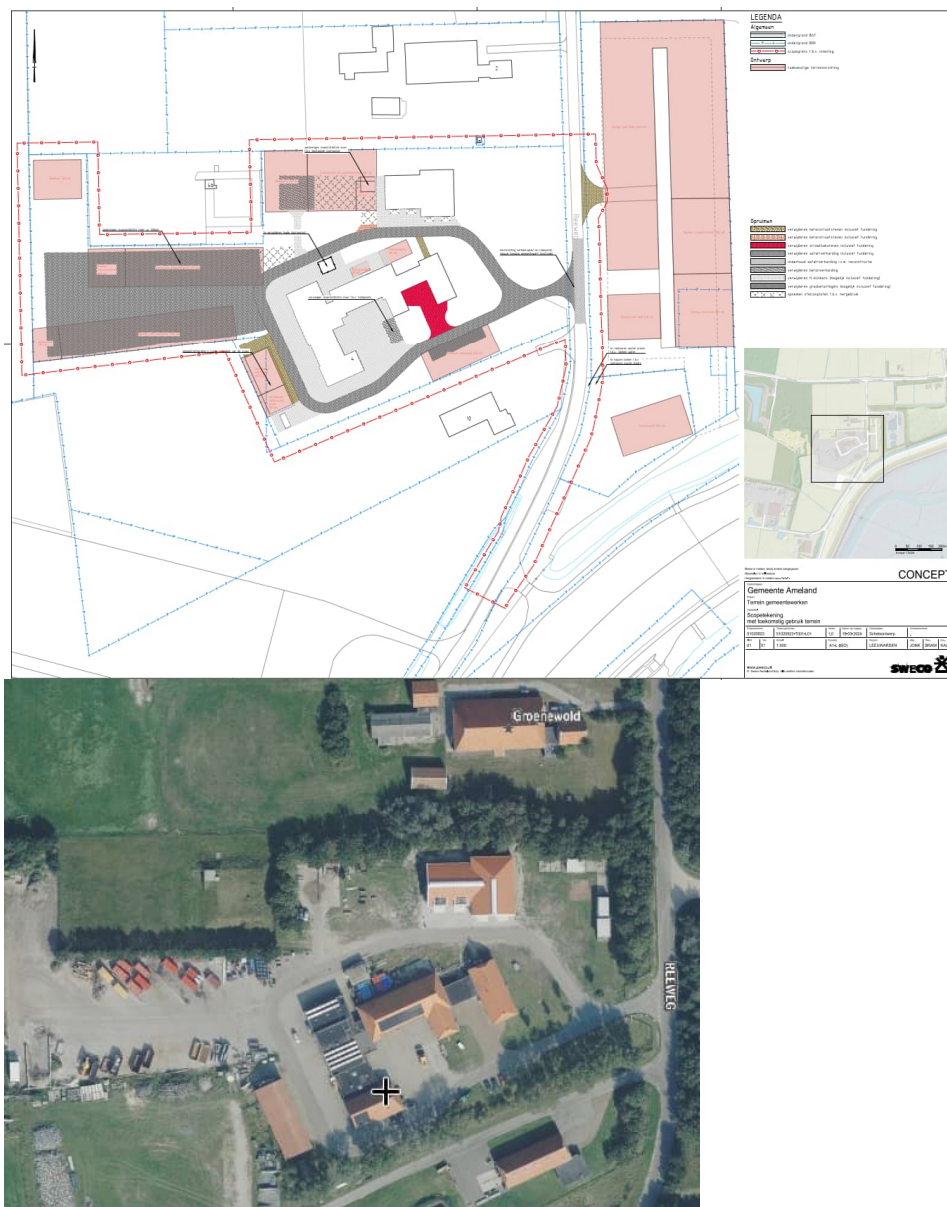
1.2 Kader van het onderzoek

De voor dit project relevante natuurbescherming bestaat uit Natura 2000-gebieden (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn), soorten, natuurnetwerk Nederland (NNN) en andere provinciaal beschermde gebieden.

Het verkennend natuuronderzoek (VNO) is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten van het plan op de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Toetsing heeft plaatsgevonden op de beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. Toetsing van houtopstanden is niet meegenomen omdat er geen bomen worden gekapt. In het rapport worden indien noodzakelijk de vervolgstappen beschouwd die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Een verkennend natuuronderzoek heeft een geldigheid van 2 tot 3 jaar, tenzij de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd.

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft het terrein gemeentewerken van gemeente Ameland aan de Reeweg 4 te Ballum. (zie figuur 1.1). Het terrein is grotendeels verhard, met tussen de verhardingen delen met kortgemaaid gazon. Langs de randen van het terrein zijn bomenstroken aanwezig. Aan de overzijde van de Reeweg staan eveneens bomen waarvan een aantal enige tijd geleden, buiten de scope van dit onderzoek is gekapt..

Figuur 1-2 Foto-impressie van het plangebied

Voorkomende ecotopen

De voorkomende ecotopen zijn bepaald op basis van het oriënterend veldbezoek. De volgende ecotopen zijn aanwezig:

- kort gemaaide gazons langs de asfalt- en klinker wegen op het terrein;
- bomen rondom het terrein en aan de overzijde van de Reeweg;
- diverse bebouwing met pannendak.

1.4 Voorgenomen activiteiten

De volgende werkzaamheden gaan plaatsvinden ten aanzien van de reconstructie van het terrein van gemeentewerken Ameland:

- verwijderen aanwezige beton- en klinkerverharding op de locaties waar heringericht wordt;
- op het westelijk deel van het terrein wordt een aantal vloeistofdichte vloeren aangebracht, bij de tank plaats wordt de vloeistofdichte vloer vervangen;
- op het zuidelijk deel wordt een parkeerplaats aangelegd, deels op de huidige parkeerplaats en deels op aangrenzend gazon;
- het tegenover de inrit van Reewerf 4 realiseren van een inrit voor Reeweg 5 en een opstelplaats voor het tanken van water.

De planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. De duur van de werkzaamheden zal 2 tot 4 maanden zijn. Tijdens de werkzaamheden, die overdag plaatsvinden, blijft het terrein in gebruik.

1.5 Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken worden de bevindingen weergegeven van het verkennend natuuronderzoek voor de hoofdaspecten Natura 2000 (hoofdstuk 2), soortenbescherming (hoofdstuk 3) en het provinciaal natuurbeleid (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 volgen de conclusies en aanbevelingen. De toetsingskaders bij het beleid worden weergegeven in bijlage 1.

2 Omgevingswet: Gebiedsbescherming

2.1 Toetsingskader

De Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn (VR) en/of Habitatrichtlijn (HR) zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitattypen binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd vanuit een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In het aanwijzingsbesluit van LNV is aangegeven welke natuurwaarden kwalificerend zijn op grond van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn. Hierin zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitattypen en/of soorten. Dit kunnen uitbreidings- en/of verbeterdoelstellingen zijn. Indien de habitattypen of leefgebieden van soorten zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden kunnen dit behoudsdoelstellingen zijn.

In dit verkennend natuuronderzoek wordt getoetst of projecten of plannen negatieve gevolgen kunnen hebben voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten of habitattypen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Wanneer effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn, zijnde een voortoets, passende beoordeling of ADC-toets. In bijlage 1 wordt het toetsingskader in meer detail beschreven. Bij de toetsing is gekeken naar de Natura 2000-gebieden tot op 25 km afstand van het plangebied. Dit is ruim voldoende om effecten door eventuele externe werking voldoende mee te nemen.

Enkel effecten door stikstofdepositie kunnen verder reiken, echter is door de overheid gesteld dat effecten hiervan tot op 25 kilometer van de bron dienen te worden berekend en getoetst.¹

2.2 Resultaten

Het plangebied ligt op circa 200 m afstand van Natura 2000-gebied Waddenzee. Verder liggen in de nabije omgeving de natura 2000-gebieden Duinen Ameland (op circa 600 m afstand) en Noordzeekustzone (op 2 km afstand). De ligging van het plangebied ten opzichte van deze Natura 2000-gebieden is weergegeven in figuur 2-1. Alle drie de gebieden zijn zowel vogelrichtlijn- als habitatrichtlijngebieden.

¹ De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft 5 april 2023 in de tussenuitspraak ViA15 geoordeeld dat de rekenafstand van 25 kilometer bij individuele projecten aanvaardbaar is.

Figuur 2-1 Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Waddenzee (groen onder), Duinen Ameland (paars) en Noordzeekustzone (paars boven).

2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Directe effecten

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied waardoor directe aantasting, zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied niet aan de orde kan zijn. Tijdens de uitvoering kan sprake zijn van optische-, licht- en geluids-verstoring. Dergelijke verstoring reikt tot maximaal enkele honderden meters en zou op basis van alleen de afstand van circa 200 m mogelijk tot enige verstoring van Natura 2000-gebied Waddenzee kunnen leiden. Maar vanwege het tijdelijkheid (2 tot 4 maanden) en het gegeven dat de extra verstoring de huidige verstoring die plaatsvindt door de reguliere activiteiten op het terrein niet of nauwelijks zal overstijgen de tussenliggende weg, bebouwing en zeedijk is het niet te verwachten dat er verstoring optreedt die leidt tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van voor Waddenzee aangewezen soorten. De overige nabijgelegen Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand en buiten de verstoringsafstand.

Stikstof

De nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn alle drie aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. Om te kunnen bepalen of er projectgebonden stikstofdepositie plaatsvindt op omliggende Natura 2000-gebieden, dient een berekening uitgevoerd te worden met het rekenmodel AERIUS. Bij een rekenresultaat groter dan 0,00 mol N/ha/jaar moet bepaald worden welke ecologische effecten dit heeft en of het leidt tot verslechtering of afname van de instandhoudings-doelstellingen van de Natura 2000-gebieden (ecologische beoordeling). Als enig effect op voorhand niet kan worden uitgesloten moet een vergunning aangevraagd worden bij het bevoegd gezag en moet worden voldaan aan de benodigde mitigatie en compensatie (vervolg: Passende Beoordeling/ADC-toets). In de gebruiksfase is geen sprake van extra stikstofuitstoot.

3 Omgevingswet: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

Soortenbescherming is geregeld in de Omgevingswet. De beschermde soorten in Nederland zijn in te delen in drie categorieën: soorten van de Vogelrichtlijn, soorten van de Habitatrichtlijn en Andere beschermde soorten. Indien een activiteit mogelijk een gevolg heeft voor een in het wild levende dier- of plantensoort, ongeacht de beschermingsstatus, is er sprake van een flora- en fauna-activiteit. Het uitvoeren van schadelijke handelingen bij soorten van de eerste twee categorieën, te weten vangen, doden, verstoren of hun vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten, leidt tot vergunningplicht. Voor soorten uit de derde categorie geldt, met uitzondering van gevallen van verstoring, ook deze vergunningplicht. Soorten uit de derde categorie kunnen door het bevoegd gezag onder voorwaarden vrijgesteld worden van vergunningplicht bij schadelijke handelingen. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen. Een vergunning kan alleen worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing is, er sprake is van een wettelijk belang en de activiteit niet leidt tot een verslechtering van de staat van Instandhouding van de aangevraagde soort. Naast bovengenoemde beschermde soorten, dient ter invulling van de specifieke zorgplicht en het voorkomen van onnodig lijden ook onderzoek uitgevoerd te worden naar kwetsbare en/of bedreigde (niet-beschermde) soorten. Hiertoe behoren soorten van de Vogelrichtlijn (Bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2° lid Vrl), Habitatrichtlijn soorten (Bijlage II, IV en V Hrl), nationaal beschermde soorten (Bijlage IX Bal) en Rode lijst soorten². Het toetsingskader voor soortenbescherming wordt nader beschreven in Bijlage 1.

3.2 Methode

Het actueel en potentieel voorkomen van beschermde soorten in het plangebied is onderzocht middels een bronnenonderzoek en een oriënterend veldbezoek. Op basis hiervan is een habitatgeschiktheidsbeoordeling gedaan.

3.2.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Vanwege de te verwachten effecten zijn de (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten hierop tot maximaal 500 meter van het plangebied onderzocht. De effecten van de werkzaamheden zullen, gezien hun aard, naar verwachting niet ver reiken, maximaal enkele honderden meters. Hiervoor zijn onder andere landelijke (digitale) verspreidingsatlassen (waaronder de NDFF-Verspreidingsatlas³), regionale verspreidingsatlassen en, indien beschikbaar, voorgaande onderzoeken geraadpleegd. Ook is data direct uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) gebruikt van de afgelopen 5 jaar.

² (Art. 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3° Ow)

³ www.verspreidingsatlas.nl

3.2.2 Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van beschikbare gegevens en een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soort(-groep)en in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 30 april 2024 door een deskundig ecooloog van Sweco. Ten tijde van het veldbezoek was het 17°C, licht bewolkt met later zon bij een lichte zuidwestenwind.

3.2.3 Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling is een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(-groep)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed wordt of kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Hieruit is duidelijk geworden voor welke soort(-groepen) nader (veld)onderzoek en eventueel het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit in het kader van de Omgevingswet aan de orde is.

3.3 Resultaten

3.3.1 Planten

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont geen waarnemingen van beschermde plantensoorten. Beschermde soorten komen voornamelijk voor in stabiele (voedselarme) habitattypen, zoals duinen, heiden en venen. Het plangebied is grotendeels verhard en bestaat voor het overige uit kort gemaaid gazon en is in gebruik bij gemeentewerken. NDFF toont ook geen waarnemingen van soorten van de Rode lijst. Wel zijn langs de Waddenzee waarnemingen bekend van Rode lijst soorten als gewone zoutmelde, klein schorrenkruid, zeealsem en zeeweegebree. Soorten die tijdens het veldbezoek zijn aangetroffen zijn akkerhoornbloem), kleine ooievaarsbek, ruw vergeet mij nietje, gewone veldbies, gewone reigersbek, gewone zandmuur, gewoon biggenkruid, (bos)kruiskruid (allen Rode lijst niet bedreigd), smalle weegbree, paardenbloem en fluitenkruid.

Effectanalyse

Omdat geen beschermde planten zijn aangetroffen en deze – gezien de huidige (en toekomstige) verharding en voedselrijke gazons – ook niet zijn te verwachten, is het uitgesloten dat vanuit het voornemen negatieve effecten op beschermde planten optreden. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde planten is niet nodig. Ook is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot planten niet nodig.

Wel is tijdens het veldbezoek een aantal Rode lijst soorten aangetroffen uit de categorie niet bedreigd. Vooralsnog is het plan om alleen een deel van het gazon aan de zuidzijde (dicht gras met veel mos) om te vormen tot parkeerplaats. Op dit gedeelte zijn nauwelijks tot geen Rode lijstsoorten aangetroffen. Op basis van het huidige plan is zijn negatieve effecten op deze soorten niet te verwachten.

3.3.2 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont geen waarnemingen van vleermuizen. Maar soorten als gewone en ruige- dwergvleermuis en laatvlieger, kunnen voorkomen in de omgeving. Naast verblijfplaatsen zijn ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van een lokale populatie.

Vaste rust- en of verblijfplaatsen

Er diverse gebouwen en bomen in en rond het plangebied aanwezig waarin zich vleermuisverblijven kunnen bevinden.

Foerageergebied en vliegroutes

Verschillende soorten vleermuizen (zoals de ruige en gewone dwergvleermuis, watervleermuis en meervleermuis) maken gebruik van lijnvormige elementen, zoals bomenrijen, watergangen en houtwallen, om te navigeren en ter beschutting tegen wind. Vliegroutes zijn nodig voor vleermuizen om zich te kunnen verplaatsen tussen verblijfplaats en foerageergebied. Routes die regelmatig gebruikt worden, noemen we een vaste vliegroute.

Voor bomen langs de oostzijde geldt dat hier een onderbreking van circa 30 m is in de bomenstrook. Vleermuizen zullen daarom bij voorkeur de parallelle aaneengesloten bomenstroken verder oostelijk volgen of langs de westzijde van de Reeweg. De boomstructuren rond het plangebied vormen ook foerageergebied.

Effectanalyse

In de bomen grenzend aan het plangebied zijn geen mogelijk voor vleermuis geschikte holtes aanwezig. Het is daardoor uitgesloten dat negatieve effecten op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen optreden.

Er zijn diverse parallelle bomenrijen aanwezig zijn die als vliegroute gebruikt kunnen worden. Ook zijn veel mogelijkheden om te foerageren rond het plangebied. Dit alles blijft behouden. Hierdoor worden ook geen negatieve effecten op potentieel aanwezige vleermuisroutes en/of foerageergebied verwacht.

Nader vleermuisonderzoek en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot vleermuizen zijn niet nodig.

3.3.3 Grondgebonden zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont in de omgeving van het plangebied waarnemingen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren. Het betreft algemeen voorkomende soorten als bosmuis, ree, haas en konijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen verblijfplaatsen van zoogdieren waargenomen. Wel zijn in de gazons oppervlakkige holen zonder ingang naar de diepte waargenomen.

Effectanalyse

Met het herinrichten van het terrein van gemeentewerken gaat nauwelijks tot geen leefgebied van grondgebonden zoogdieren verloren omdat dit in de huidige situatie door de verharding niet aanwezig is. Van de gazons gaat voor zover bekend alleen een deel aan de zuidzijde verloren. Hier zijn geen graafsporen waargenomen. Ook bij de bomen aan de overkant van de Reeweg zijn geen verblijfplaatsen van (beschermde) zoogdieren waargenomen. Het realiseren van een inrit leidt niet tot negatieve effecten op zoogdieren door verlies aan verblijfplaatsen. Als tijdens de werkzaamheden gezorgd wordt dat aanwezige zoogdieren het werkgebied kunnen verlaten zijn negatieve effecten uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde zoogdieren is niet nodig. Ook is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet niet nodig.

3.3.4 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont waarnemingen van diverse (broed)vogelsoorten. In de directe omgeving van het plangebied is nestgelegenheid aanwezig in de bomen langs de zuid- en oostkant van het plangebied en op daken. Tijdens het veldbezoek zijn in de langs het plangebied aanwezige bomen geen nesten waargenomen. Wel is boven in een halfopen hoge kapschuur een mogelijk jaarrond beschermd nest waargenomen. Er vloog tijdens het veldbezoek een roofvogel onder de kap vandaan, die te snel weg was om nog te kunnen zien. In het nest was geen activiteit te zien. De kapschuur en het nest blijven behouden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën en zijn beschreven in bijlage 1.

Effectanalyse

De werkzaamheden leiden niet tot vernietiging van mogelijke beschermde broedplaatsen van vogels. Er gaat geen areaal aan broed- en foerageergebied verloren. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde soorten is niet nodig. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot vogels met jaarrond beschermde nesten is eveneens niet nodig.

Wel kan tijdens de werkzaamheden verstoring van broedende vogels optreden. De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd omdat alle in Nederland broedende vogels tijdens het broeden beschermd zijn. In de Omgevingswet wordt officieel geen broedseizoen gespecificeerd. Van belang is of er broedende vogels aanwezig zijn die verstoord kunnen worden. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient daarom rekening gehouden te worden met broedende vogels binnen de verstoringssafstand van de werkzaamheden. Als dit niet mogelijk is dient voorafgaande de start van de werkzaamheden een controle op aanwezigheid van broedende vogels te worden uitgevoerd. Als blijkt dat er een broedgeval aanwezig is binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dient te worden gewacht met de werkzaamheden tot de jongen uitgevlogen zijn, of dienen de werkzaamheden dusdanig uitgevoerd te worden dat het nest niet verstoord wordt zo lang de jongen nog aanwezig zijn.

3.3.5 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont in de wijde omgeving geen waarnemingen van beschermde vissen. Binnen en nabij het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde vissen is uitgesloten.

Effectanalyse

In en nabij het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Aanvullend onderzoek en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot onder de wet beschermde vissen is niet nodig.

3.3.6 Amfibieën & reptielen

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont een waarneming van de beschermde rugstreeppad (juli 2021). Verder is in de omgeving van het plangebied (in een water op circa 200 m westelijk van het plangebied) de van de vergunningplicht vrijgestelde kleine watersalamander waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen aanvullende waarnemingen betreffende amfibieën dan wel reptielen gedaan.

Effectanalyse

Hoewel in en nabij het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, geldt dat aanwezigheid van rugstreeppad vanwege de incidentele waarneming niet kan worden uitgesloten. Als tijdens de werkzaamheden wordt gezorgd dat geen laagtes ontstaan waar water in kan blijven staan die potentiële voortplantingslocaties kunnen vormen, zijn niet alle onderdelen van het leefgebied van de soort aanwezig en is het zeer onwaarschijnlijk dat de soort zich verplaatst naar het plangebied. Daarnaast moet tijdens de aanleg, met name als de verharding is verwijderd, gezorgd worden dat in de nacht geen delen met losse grond achterblijven die geschikt kunnen zijn voor ingraven en de werkzaamheden moeten rustig worden gestart in één richting. Zo kunnen negatieve effecten op de soort worden uitgesloten. Er gaat geen leefgebied van amfibieën en reptielen verloren. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde amfibieën en reptielen en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet zijn niet nodig. De te nemen maatregelen dienen in een op het werk toegespitst ecologische werkprotocol te worden beschreven.

3.3.7 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende soorten

De NDFF (2019-2024) toont geen waarnemingen van beschermde ongewervelden. Wel zijn vlinders van de rode lijst in de omgeving waargenomen (circa 300 m ten westen van het plangebied). Het betreft heivlinder en gele luzernevlinder. Heivlinder komt vooral voor in de duinen en heeft vooral schapengras als waardplant, maar ook struis- en buntgrassen. Gele luzernevlinder gebruikt diverse vlinderbloemigen, zoals klaver, en wikke, als waardplant. Tijdens het veldbezoek zijn geen waardplanten voor deze vlinders waargenomen.

Gezien de verharding en het kort gehouden gazon zijn deze ook niet te verwachten. Met de herinrichting gaat geen potentieel leefgebied van beschermde en overige ongewervelden verloren.

Effectanalyse

Aangezien er geen beschermde ongewervelden zijn aangetroffen in de omgeving en voor in de omgeving aangetroffen Rode lijst vlinders geen leefgebied aanwezig is in het plangebied, zullen de werkzaamheden geen effecten hebben op deze soortgroep. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van beschermde ongewervelden en een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet met betrekking tot ongewervelden zijn niet nodig.

4 Provinciaal natuurbeleid

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in de landelijke wetgeving is vastgelegd, bestaat uit het beleid ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kent de provincie Friesland beleid ten aanzien van weidevogelkansgebieden en ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden. In bijlage 1 wordt het beleid nader beschreven.

Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van het NNN en andere natuurkernwaarden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van een 'ja, mits, procedure'. In provincie Friesland is toetsing van effecten door externe werking van toepassing.

4.2 Resultaten

Het plangebied, het terrein van gemeente werken waar een reconstructie is gepland ligt nabij, maar niet binnen NNN-gebied en valt ook niet onder natuur buiten NNN en overige beschermde gebieden. In figuur 4-1 is de ligging van het plangebied weergegeven ten opzichte van NNN-gebied.

Figuur 4-1 Het plangebied (rood omcirkeld) ligt buiten NNN (groen).

4.3 Conclusie

Het plangebied valt buiten de grenzen van NNN-gebied. Door de werkzaamheden kan tijdelijk extra verstoring plaatsvinden op het nabijgelegen NNN gebied. De verwachting is echter dat de extra verstoring van de reconstructie opgaat in de bestaande verstoring van het reguliere gebruik van het terrein. Van de geplande werkzaamheden is geen negatief effect op NNN-gebied te verwachten.

5 Conclusies

5.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen een Natura 2000-gebied waardoor directe aantasting, zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied aan de orde kan zijn. Tijdens de uitvoering kan sprake zijn van optische- licht- en geluids-verstoring. Dergelijke verstoring reikt tot maximaal enkele honderden meters en gezien de afstand van circa 200 m tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is, zou dit tot negatieve effecten kunnen leiden. Waddenzee kunnen leiden. Maar vanwege het tijdelijkheid 2 tot 4 maanden), het gegeven dat de extra verstoring de huidige verstoring die plaatsvindt door de reguliere activiteiten op het terrein niet of nauwelijks zal overstijgen, de tussenliggende weg, bebouwing en de zeedijk is het niet te verwachten dat er verstoring optreedt die leidt tot (significant) negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van voor Waddenzee aangewezen soorten.

Om te kunnen bepalen of er projectgebonden stikstofdepositie plaatsvindt op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, dient een berekening uitgevoerd te worden met het rekenmodel AERIUS. Bij een rekenresultaat groter dan 0,00 mol N/ha/jaar moet bepaald worden welke ecologische effecten dit heeft en of het leidt tot verslechtering of afname van de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden (ecologische beoordeling). Als enig effect op voorhand niet kan worden uitgesloten moet een vergunning aangevraagd worden bij het bevoegd gezag en moet worden voldaan aan de benodigde mitigatie en compensatie (vervolg: Passende Beoordeling/ADC-toets). In de gebruiksfase is geen sprake van extra stikstofuitstoot.

5.2 Soortenbescherming

Om te voorkomen dat de werkzaamheden effect hebben op algemene broedvogels dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van halverwege maart tot en met juli. Als niet voorkomen kan worden binnen het broedseizoen te werken dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied geïnspecteerd te worden door een deskundig ecooloog op de aanwezigheid van broedvogels. Als deze aanwezig zijn dient gewacht te worden met de werkzaamheden tot de jongen uitgevlogen zijn. Om broedgevallen te voorkomen kunnen voorafgaand aan het broedseizoen maatregelen getroffen worden.

Voor de incidenteel waargenomen rugstreeppad geldt dat als tijdens de werkzaamheden wordt gezorgd dat geen laagtes ontstaan waar water in kan blijven staan die potentiële voortplantingslocaties kunnen vormen niet alle onderdelen van het leefgebied van de soort aanwezig zijn en het zeer onwaarschijnlijk is dat de soort zich verplaatst naar het plangebied. Daarnaast moet tijdens de aanleg, met name als de verharding is verwijderd, gezorgd worden dat in de nacht geen delen met losse grond achterblijven die geschikt kunnen zijn voor ingraven en de werkzaamheden moeten rustig worden gestart in één richting

Voor alle overige soorten geldt dat door de herinrichting geen leefgebied verloren gaat. Tijdens de werkzaamheden geldt voor alle mogelijk in het werkgebied aanwezige soorten dat wanneer deze rustig worden gestart en in één richting wordt gewerkt dieren zich tijdens het werken niet binnen het plangebied zullen ophouden, dan wel het werkgebied gemakkelijk kunnen verlaten.

5.3 Provinciaal natuurbeleid

De geplande werkzaamheden vinden plaats in buiten NNN-gebied. Negatieve effecten op NNN en overige beschermde gebieden zijn uitgesloten.

Referenties

RVO, 2022. Indicatieve lijst jaarrond beschermde vogelnesten

[Indicatieve lijst jaarrond beschermde nesten \(rvo.nl\)](https://rvo.nl/indicatieve-lijst-jaarrond-beschermde-nesten)

Krijgsveld et. al., 2008, Verstoringsgevoeligheid van vogels, Bureau Waardenburg bv.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), periode 2018-2023. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/>.

NDFF-verspreidingsatlas. Ingezien van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

NNN- natuurgebieden provincie Friesland. Ingezien vanaf: <https://www.fryslan.frl/natuurnetwerk-nederland>

Websites

- RAVON www.ravon.nl.
- Telmee www.telmee.nl.
- Zoogdiervereniging www.zoogdiervereniging.nl.
- www.rijksoverheid.nl Ministerie van landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
- www.natura2000.nl.
- www.habitus.nl.

Bijlage 1 – Toetsingskaders wetgeving en beleid

Omgevingswet: Natura 2000-gebieden

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Voor habitattypen en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau bevinden (kwalitatief en kwantitatief) kunnen behoudsdoelstellingen bestaan. Voor habitattypen en leefgebieden van soorten die nog niet het gewenste niveau hebben bereikt, kunnen uitbreidings- en/of verbeterdoelstellingen bestaan.

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel als mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, lid 1 Bal). Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen (verslechterende of significant verstorende gevolgen) op instandhoudingsdoelstellingen op grond van objectieve gegevens op voorhand uitgesloten kunnen worden (art. 11.6, lid 2 Bal). Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, lid 2, onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, lid 2, onder f). Daarnaast dient de effectiviteit van de maatregelen gemonitord te worden. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten, maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Vergunningplicht projecten

Een activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt aangeduid met een 'Natura 2000-activiteit'. Er wordt bij de regels voor Natura 2000-gebieden onderscheid gemaakt tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere activiteiten. Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit.

Er dient getoetst te worden of een activiteit (al dan niet significante) negatieve gevolgen kan hebben.

Wanneer na een eerste verkennende effectbeoordeling effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten kunnen de volgende vervolgstappen aan de orde zijn:

- Een voortoets geeft een aanwijzing over de mogelijke negatieve effecten van een plan of project op Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets volgt ook welke vervolgstappen nodig zijn. Soms blijkt uit de voortoets dat er zeker geen significant negatieve effecten voor Natura 2000-gebieden zijn. Er zijn dan geen vervolgstappen nodig. Indien er sprake is van een Natura 2000-activiteit die niet vergunningsvrij is, en significante effecten niet kunnen worden uitgesloten, volgt een Passende Beoordeling.
- Passende beoordeling: beoordeling of significante gevolgen van het plan of project zijn uit te sluiten rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Als significante gevolgen ondanks mitigatie niet uit te sluiten zijn, volgt een ADC-toets.
- ADC-toets: Aangetoond dient te worden dat er geen Alternatieven zijn met minder grote effecten, er sprake is van een Dwingende reden van groot openbaar belang en in afdoende Compensatie is voorzien (projecten: art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl. Plannen: art. 10.24, lid 2 en 3 Bkl).

Mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van stikstof dienen bij Natura 2000-activiteiten getoetst te worden door middel van de Aerius Calculator (art. 4.15 Or).

Als uit de voortoets blijkt dat het niet gaat om een 'Natura 2000-activiteit' of als het een vergunningsvrij geval betreft, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied'. Ondanks dat er geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht van toepassing. Vastlegging van toetsing aan de specifieke zorgplicht wordt sterk aangeraden.

Mogelijkheid tot vaststelling *plannen*

De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alléén voor projecten. Een plan mag worden vastgesteld als uit een Passende Beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid Ow, de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten (art. 10.24 Bkl). Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan het plan alleen worden vastgesteld als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 10.24, lid 2 en 3 Bkl).

In het Bal zijn een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen waarvoor geen vergunningplicht geldt. Dit betreft onder meer:

- In een programma (bijv. Natura 2000-beheerplan) aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.21 Bal, mits het programma voldoet aan de eisen zoals aangegeven in art. 11.18, lid 2 Bal.
- In een omgevingsverordening aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.19 en art. 11.21 Bal.
- In een ministeriele regeling aangewezen Natura 2000-activiteiten die voldoen aan art. 11.20 en 11.21 Bal.

Omgevingswet: soortenbescherming

Bescherming van soorten wordt in de Omgevingswet geregeld in hoofdstuk 5. Alle activiteiten met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild voorkomende dieren of planten zijn zogeheten flora- en fauna-activiteiten (bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet). Voor alle flora- en fauna-activiteiten is een specifieke zorgplicht opgenomen (art. 11.27 Bal). Deze houdt in dat iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, nadelige gevolgen zo veel als mogelijk dient te voorkomen, beperken of ongedaan te maken (art. 11.27, 1e lid Bal).

Om te voldoen aan de specifieke zorgplicht dient eenieder onderzoek te doen naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn (art. 11.27, 2e lid Bal). Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl.
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl.
- Dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten.
- Nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal).

Indien er sprake is van schadelijke handelingen, leidt dit tot een vergunningsplichtig geval. De schadelijke handelingen komen voort uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en Internationale Verdragen en betreffen de volgende handelingen.

Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal):

- Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl.
- Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels.
- Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels.
- Het opzettelijk storen van vogels.
- Het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort.
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal):

- Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levend dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. Vogels art. I Vrl).
- Het opzettelijk verstoren van dieren.
- Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren.
- Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren.
- Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijk verspreidingsgebied.

- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen andere soorten (art. 11.54 Bal):

- Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A.
- Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren.
- Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
- Het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.
- Het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden, en dat exemplaren niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond. In gebruik zijnde nesten van vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd.

Van een aantal vogelsoorten geniet de vaste rust- en verblijfplaats een aanvullende jaarronde bescherming. Er is een indicatieve landelijke lijst opgesteld, maar provincies hebben de mogelijkheid deze aan te passen.

Vogels met jaarrond beschermde nesten zijn ingedeeld in 5 categorieën, waarbij de nesten van soorten van categorie 1 t/m 4 in principe altijd jaarrond beschermd zijn, en nesten van soorten van categorie 5 enkel wanneer er een zwaarwegend ecologisch belang is om het nest wel jaarrond te beschermen. Zie onderstaande Tekstbox 1 voor een toelichting per categorie. Ook voor soorten van categorieën 1 t/m 4 kunnen zich uitzonderingssituaties voordoen waarbij een nest geen jaarronde beschermd behoeft. Dit wordt beoordeeld door een ecooloog. Soorten van categorie 1 t/m 4 zijn de volgende: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismuis, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Van een aantal andere soorten zijn de nesten enkel beschermd indien er onvoldoende alternatieven zijn.

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van de Ow jaarrond:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Op soorten van de volgende categorie gelden de verbodsbepalingen van de Ow niet jaarrond:

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

Onderzoeken naar het voorkomen van soorten uit de *Vogelrichtlijn*- en/of *Habitatrichtlijn* hebben een geldigheidsduur van drie jaar. Na deze termijn dient het onderzoek te worden geactualiseerd.

Voor Andere soorten geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van deze soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verstoring van deze soorten is geen schadelijke handeling die leidt tot een vergunningsplichtig geval. Ten aanzien van de Andere soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid heeft om soorten binnen deze categorie onder voorwaarden vrij te stellen (zie tabel 1)

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in provincie Friesland

Zoogdieren	
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Amfibieën	
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>

Een aantal uitzonderingen op de vergunningplicht en de vergunningsvrije gevallen zijn benoemd. Er geldt geen vergunningplicht wanneer:

- Schadelijke handelingen uitgevoerd worden ten behoeve van instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura-2000 doelstellingen (zie art. 11.37, lid 2 onder b, art. 11.46, lid 2 onder b en art. 11.54 lid 2 onder c Bal).
- Flora- en fauna-activiteiten aangewezen zijn in een programma (bijvoorbeeld in een Natura 2000-beheerplan).
- Flora- en fauna-activiteiten zijn aangewezen in een omgevingsverordening (bijvoorbeeld door de provincie vrijgestelde soorten en handelingen).
- Flora- en fauna-activiteiten zijn aangewezen in een ministeriële regeling (bijvoorbeeld door de minister van LNV vrijgestelde soorten en handelingen).
- Flora- en fauna-activiteiten aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld of voor voorgenomen schadelijke handelingen geldt een vergunningplicht. Een omgevingsvergunning kan enkel worden verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (artikel 8.74I Bkl).

- De activiteit nodig is vanwege bepaalde belangen.
- Geen andere bevredigende oplossing mogelijk is.
- De activiteit niet nadelig is voor de gunstige staat van instandhouding van populaties.
- Verder geldt in geval van populatiebeheer een aanvullende beoordelingsregel.

Voor vogels gelden zwaardere belangen dan voor soorten van Habitatrichtlijn of verdragen, en voor andere soorten. Voor andere soorten wordt ook vergunning verleend voor activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud en voor een zelf nader te specificeren 'Algemeen belang'.

Voor vogels gelden zwaardere belangen dan voor soorten van Habitatrichtlijn of verdragen, en voor andere soorten. Voor andere soorten wordt ook vergunning verleend voor activiteiten in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud en voor een zelf nader te specificeren 'Algemeen belang'.

Rode lijst soorten

De rode lijsten hebben geen juridische status. Rode lijst-soorten vallen derhalve niet automatisch onder specifieke beschermingsregels. Voor rode lijst-soorten van nationaal belang, zoals vermeld in Bijlage IX van het Bal, gelden wel specifieke beschermingsregels. Soms kan het verrichten van activiteiten nadelig zijn voor een rode lijstsoort. De activiteit is dan een flora- en fauna-activiteit waarvoor de specifieke zorgplicht geldt.

Omgevingswet: Houtopstanden

De regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen staan opgenomen in Afdeling 1.3 Bal. Hierin staat dat het vellen van houtopstanden is beschermd door een algemene meldplicht (art. 11.126 Bal) en herplantplicht (art. 11.129 Bal) voor houtopstanden vanaf 10 are of meer of bomenrijen bestaande uit meer dan 20 bomen, buiten de zogeheten 'bebouwingscontour houtkap' (art. 11.111, lid 2 Bal).

Het is verboden om zonder een melding een houtopstand te vellen. De velling moet ten minste 4 weken tot maximaal 1 jaar vooraf worden gemeld (art. 11.126 Bal). Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, geldt een herplantplicht. De opstand moet binnen 3 jaar op dezelfde grond op bosbouwkundige wijze worden herbeplant (art. 11.129 Bal). Als de herbeplanting binnen 3 jaar niet is aangeslagen, wordt deze vervangen.

De regels gelden niet voor:

- Houtopstanden kleiner dan 10 are.
- Bomenrijen bestaande uit 20 bomen of minder.
- Houtopstanden op erven of in tuinen.
- Bomen of struiken voor de teelt van vruchten of noten.
- Windschermen om boomgaarden.

- Kerstbomen niet ouder dan 20 jaar.
- Kweekgoed.
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs watergangen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden.
- Dunningen.
- Beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaande uit minstens 10.000 stoven/ha/beplantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Voor het vellen van houtopstanden, het herbeplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan, geldt een specifieke zorgplicht (art. 11.116 Bal). De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in en bezit van hout, stelt dat als zo'n activiteit nadelige gevolgen heeft voor de oogmerken voor de regels voor deze activiteiten (art. 11.112 Bal), degene die deze verricht verplicht is om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. Om aantoonbaar aan de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het raadzaam de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een rapportage vast te laten leggen.

Gedeputeerde Staten heeft de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften op te stellen over de melding- en herplantplicht (art. 11.119 Bal), om op die wijze af te wijken van de melding- of herplantplicht. Tevens zijn er een aantal uitzonderingen van de meld- en herplantplicht (art. 11.131 Bal) voor vellingen. Tevens geldt de meld- en herplantplicht niet voor het periodiek vellen van vriend- of hakhout (art. 11.126, lid 2 en art. 11.129, lid 1 Bal)

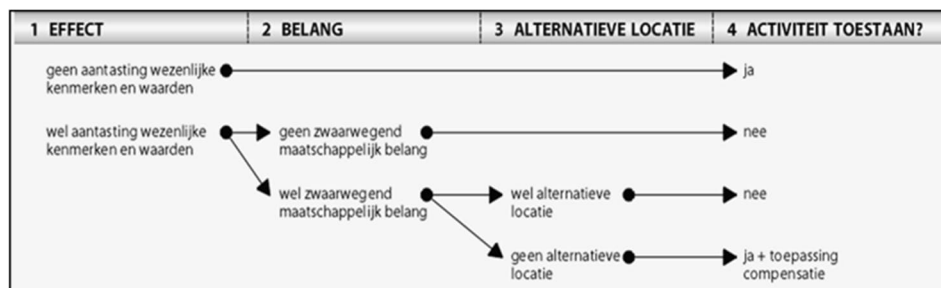
Provinciaal natuurbeleid

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in 1990 door het Rijk geïntroduceerd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Naast tal van natuurgebieden omvat het NNN ook vrijwel alle Natura 2000-gebieden. Behoudens de rijkswateren, waar het Rijk bevoegd gezag is (o.a. Waddenzee, Noordzee, IJsselmeer), zijn de provincies bevoegd gezag inzake het NNN. Het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Provinciale structuurvisies en Provinciale verordeningen. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor de provincie Groningen is vastgelegd in Artikel 2.28 en artikel 2.29

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij'-principe. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden.

De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van de plangebieden.

Overige gebieden

Binnen de Provincie Friesland zijn naast NNN gebieden ook gebieden aangewezen als:

- Weidevogelkansgebieden en weidevogelparels (Artikel 7.2.2 Verordening Romte Fryslân 2014 (gecondoliseerd in 2021) Het weidevogelbeleid is vastgelegd in de Weidevogelnota 2014-2020 en geregeld in artikel 7.2.2 van de Verordening Romte Fryslân 2014 (gecondoliseerd in 2021). De zelfstandige 'parels' zijn gebieden met hoge weidevogeldichtheid. Nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust zijn in principe niet toegestaan.
- Ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden. De aangewezen ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden zijn vastgelegd in Verordening Wet Natuurbescherming 2017 van de provincie Fryslân houdende regels omtrent natuurbescherming.

In de regel kunnen overwinterende beschermde inheemse ganzen jaarlijks ongehinderd foerageren gedurende de periode van 1 november tot 1 april. Het verstoren van overwinterende beschermde inheemse ganzen is daarmee niet toegestaan binnen de genoemde periode. Voor soortspecifieke ganzenfoerageergebieden geldt een verbod op Weidevogelkansgebieden en weidevogelparels (Artikel 7.2.2 Verordening Romte Fryslân 2014 (gecondoliseerd in 2021)). Het weidevogelbeleid is vastgelegd in de Weidevogelnota 2014-2020 en geregeld in artikel 7.2.2 van de Verordening Romte Fryslân 2014 (gecondoliseerd in 2021). De zelfstandige 'parels' zijn gebieden met hoge weidevogeldichtheid. Nieuwe planologische ontwikkelingen met bebouwing, beplanting of verharding die verstorend werken op de openheid en rust zijn in principe niet toegestaan.

- Ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden
- De aangewezen ganzenfoerageergebieden en soortspecifieke ganzenfoerageergebieden zijn vastgelegd in Verordening Wet Natuurbescherming 2017 van de provincie Fryslân houdende regels omtrent natuurbescherming. In de regel kunnen overwinterende beschermde inheemse ganzen jaarlijks ongehinderd foerageren gedurende de periode van 1 november tot 1 april. Het verstoren van overwinterende beschermde inheemse ganzen is daarmee niet toegestaan binnen de genoemde periode. Voor soortspecifieke ganzenfoerageergebieden geldt een verbod op verstoring van 1 april tot uiterlijk 1 juni.